

SENDİKACI GÖZÜYLE

Ümit KÖSEOĞLU

Fakir
daha fakirleşirken.



Yılmaz KARAHASAN

Robotlar dost mu
düşman mı?



Fakir daha fakirleşirken...

Aralık 1984 araştırmalarına göre Federal Almanya'da (FAC) işsizlik, resmi rakamlara göre 2,4 milyona ulaşarak, 1950'den bu yana en yüksek düzeye çıktı. Resmi rakamlara göre diyoruz, çünkü gerçek işsizlerin sayısı 1 milyon "gizli" işsizle birlikte 3,5 milyonu bulmakta. İş piyasasının durumunu gözönüne alarak söylemek gerekirse, işsizliğin önümüzdeki günlerde daha da artacağından kimsenin şüphesi olmasın.

İşsiz bırakılan milyonlarca insan sadece parasal kayba uğramakla kalmamakta, aynı zamanda, içinde yaşadığımız kapitalist toplumda sosyal felakete de itilmektedir. Geçtiğimiz yıl kısıtlanan işsizlik parası ve işsizlik yardımının yanında, bugün, yaşamını sürdürebilmek için sosyal yardıma başvuranların sayısında da hızlı bir artış vardır. Şu anda FAC'de 3 milyon insan sosyal yardımla yaşamaktadır. Genel nüfusun yüzde 4,5'ini oluşturan bu insanlar, ayda ortalama 300 mark ile yaşamlarını sürdürmek zorunda bırakılmışlardır.

Sosyal yardım alanların sayısında 1982'ye oranla 600 bin artış vardır. Bu yardıma başvuranlar arasında yaşlıların ve yabancılardan sayısında, diğerlerine oranla daha hızlı bir artış gözlenmektedir. 50 ve daha yaşlı insan grubu arasında yüzde 30'luk bir kitle işsizlik parası ve yardımı alamamaktadır.

Federal Almanya'daki koalisyon hükümeti bir yandan işçilerin kazanılmış haklarına 1985'de de yeni kısıtlamalar getirmeye hazırlanırken, diğer yandan da sabun köpüğünü andıran önlemlerle işsizlere hoş görünmeye çalışmaktadır. Şöyle ki: 49 yaşını doldurmuş olanlar işsiz kaldıkları takdirde, 1 Ocak 1985'den itibaren en fazla 18 aya kadar işsizlik parası alabileceklerdir. Bilindiği gibi, işsizlik parası ödemesi bu zamana kadar bir yıl süreyle yapılmaktaydı. Bir yılın ötesinde kimin, kaç ay süreyle iş-

Ümit KÖSEOĞLU

yılın ötesinde kimin, kaç ay süreyle işsizlik parası alacağı, o kişinin son 7 yılda ödediği işsizlik sigortası süresiyle orantılıdır.

Öte yanda "kaşıkla veren hükümet, kepçeyle geri alır" misali, yine 1 Ocak 1985'den itibaren yürürlüğe giren bir uygulamaya göre, işçinin sebep olduğu nedenlerle kendisine çıkış verilen veya kendi arzusuyla işyerinden çıkış alanlara 12 hafta işsizlik parası ödenmeyecek. Bilindiği gibi bu süre, bu zamana kadar 8 hafta idi.

Kriz, işsizlik ve sosyal felaket yükseldürsün, Alman tekelleri bütün bunlardan yararlanarak tarihlerinin altın yıllarını yaşıyor, savaş sonrasının en yağlı kârlarını vuruyorlar. Kamuoyuna bahane olarak kullandıkları metal ve basın işçileri grevine rağmen FAC genelinde kârlarında 1983'e oranla, 1984'de yüzde 15'e yakın bir artış gözleniyor.

FAC tekelleri dış ticarete de büyük vurgunlar vuruyor. 1984'de dışarıya sattığı malların tutarı, dışarıdan aldığından 55 milyar marklık bir fazlalık kaydediyor. Diğer bir deyişle, 55 milyar marklık bir dış ticaret fazlası elde ediyor. Bu kâr, hem de, petrole, petrol mamullerine ve benzeri diğer maddelere, geçen yıllara oranla daha fazla ödeme yapıldığı halde kazanılıyor.

İşsizlerin sayısı, Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) üyesi ülkelerde de patron kârlarıyla birlikte yükselmekte. Üye ülkeler patronları, bir yandan hükümetler kanalıyla işçi haklarına kısıtlama getirirken, diğer yandan da fiyat diktası ile ek kârlar elde ediyorlar. Sadece 1984 yılında fiyat kırımına yol açmak için imha edilen tereyağı, meyve, sebze ve şarap gibi maddelerin tutarı AET ülkelerinde 500 milyon mark tutmaktadır. Bu miktar ile açlıkla karşı karşıya olan 1 milyon



insan, bir yıl süreyle beslenebilirdi. Dünyamızda her iki saniyede bir, bir insanın öldüğü, 1,5 milyar insanın eksik, yetersiz beslendiği günümüzde, 600 bin ton sığır eti, 800 bin ton süttozu, 1 milyon ton tereyağı "fiyat kırımına yol açma-

sın" gerekçesiyle AET ülkeleri depolarında bekletilmektedir.

Milyonlarca işsiz, milyarlarca patron kârı...Ne diyor FAC anayasası: "Federal Almanya Cumhuriyeti, demokratik, sosyal, hukuk devletidir."

Robotlar dost mu, düşman mı?

Yılmaz KARAHASAN

Günümüzde en çok tartışılan konulardan biri de "yeni teknoloji ve uygulanışı", ve bunun beraberinde getirdiği olanaklar ve rizikolar.

Her devrim aşamasında sonucun önceden bilinmesi nasıl kesin değilse zamanımızdaki bu "üçüncü sanayi devrimi" aşamasında da sonucun nereye varacağı kesin değil... Böyle bir sap-tama "bekleyelim, çay içelim" anlamını taşıyor. Tersine. İşçi hareketi, sendikal hareket olarak bu aşamada daha yoğun, daha kararlı ve daha bilinçli hareket etmenin gerekliliğini vurguluyor.

Kompüterlerin (Bilgisayarın) desteğinde ve yönlendirmesinde makinelerin hızlı bir artışla işyerlerinde kullanılmaya başlanması; şimdilik daha çok kalifiye olmayan pis, ağır, monoton ve seri (montaj işleri gibi) işlerin fabrikalarda "sarı kafalı Kollegeler" diye adlandırılan robotlara yaptırılması kuşkusuz özellikle ve en önde kadın ve yabancısı emekçi arkadaşları etkilemektedir. Birçoğu işyerini kaybetmiş, bir çoğu da topun ağzında bulunmaktadır...

Otomasyon, rasyonelizasyon, elektronik, mikroelektronik, telekomünikasyon ve ev kompüterleri gibi kavram ve uygulamalar, alle içi özel yaşamımız

dahil güncel yaşamımızın her alanını kapsamına alıyor. Ve her geçen gün korku daha da yaygınlaşıyor, baskı daha da artıyor, şartlandırılma olanakları alabildiğine genişliyor. Fabrikalar ve bürolarda kalifiye işlerin azaltılması, ücret ve maaş gruplarının düşürülmesi, iş alanlarının imhası ve giderek yığınsal işsizliğin daha da artması bu uygulamanın sonucu. Yani teknolojik ilerleme sosyal ve toplumsal gerilemeye neden oluyor!

Öyleyse soru şu: Yeni teknolojiye karşı mı olmalıyız? İşçiler, sanayi devriminin başlangıç dönemlerinde makineleşmenin ilerlemesi nedeniyle baskı, sömür, açlık ve sefaletin de yaygınlaştığını görünce makineleri kendilerine düşman görmüşler ve üzerlerine yürüyerek kırıp dökmüşlerdi..

Yüzeyden bakıldığında bugün makinelerin, robotların işçilerin üzerine yürüdüğü, emekçi halka karşı hücumu geçtiği görünümü söz konusu. Ama gerçekte hücumu geçen makineler, robotlar değil patronlar, kapitalist sınıf. Uluslararası rekabet gücünün korunması gerekliliğini gerekçe göstererek halen ileri sürülen formül "daha fazla kar eşittir daha fazla yatırım; daha fazla yatırım eşittir daha fazla iş alanı" formülü. Ancak belgeleriyle biliyoruz ki bu "eşitleme" doğru değil. Kârlarda

patlama biçiminde bir artış var. Yatırımlar yapılıyor. Ancak iş alanlarında artma değil sürekli eksilme var. Her geçen gün daha az insanla daha kısa zamanda daha çok üretim söz konusu.

Rasyonalizasyon tekniğinin yoğun bir biçimde uygulanması işyerlerinin imhasına mı neden oluyor, yoksa çalışma koşullarının insancillaştırılması ve çalışma süresinin kısaltılmasına mı olanak sağlıyor, sorusu ne tekniğe yöneltilebilecek ve ne de tekniğin yanıtlayabileceği bir soru; emekle-kapital, daha doğrusu işçi sınıfıyla kapitalist sınıf arasındaki güç dengesi ve sınıf savaşımı sonucunun yanıtlayabileceği bir soru. Tabii bu arada “devlet mekanizmasını” hangi sınıfın daha çok kendi çıkarına kullanabildiği sorusu da büyük bir önem taşıyor.

Daha açık bir deyimle: İşyerini imha eden, emekçilerin işsiz kalmasına, so-kağa atılmalarına neden olan “sanayii robotu” değil, o robotu bu amaçla

oraya yerleştiren patrondur! Öyleyse ilk ağızda sormamız gereken de, patronların hangi mülkiyet ve üretim ilişkisinde, hangi yönetim ve kullanım yetkisinde, hangi toplum düzeninde yeni teknolojiyi kendi çıkarlarına ve emekçi halka karşı uygulayabildikleri sorusudur.

İG Metall 2. Başkanı Franz Steinkühler’in de vurguladığı gibi, “sendikalar yeni teknolojilere karşı değil, uygulanmalarından doğan yararların patronlarca kendi ceplerine atılması, olumsuz sonuçlarının ise emekçi halkın sırtına bindirilmesine karşıdır.” İşte bu nedenle işçi hareketi ve sendikal örgütleri kapitalist ekonomik sistem ve burjuva toplum düzenine karşı bilinçli savaşımını daha da hızlandırmak zorundadırlar. Ve bu kavgada yabancı emekçiler, en önce ve en çok etkilenenler olarak, saf dışı kalmazlar!.

•

Yazılar Türkiye Postası'nın 50. sayı 2'sından alınmıştır.

**Türkiye Postası'NI
OKUDUNUZ MU ?**

**Türkiye Postası'NA
ABONE OLDUNUZ MU ?**

Türkiye Postası

15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97